

Centralna Komisja Egzaminacyjna

Arkusz zawiera informacje prawnie chronione do momentu rozpoczęcia egzaminu.

Układ graficzny © CKE 2010

WPISUJE ZDAJĄCY

KOD

PESEL

*Miejsce
na naklejkę
z kodem*

**EGZAMIN MATURALNY
Z HISTORII MUZYKI**

POZIOM PODSTAWOWY

MAJ 2012

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 15 stron i płytę z nagraniami. Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Arkusz zawiera 30 zadań. Do zadań nr 1, 2, 3 dołączone są przykłady dźwiękowe nagrane kolejno na płycie. Rozwiązuj te zadania po wysłuchaniu przykładów. Przed przesłuchaniem przykładów, zapoznaj się z treścią poleceń. Zadania te oznaczone są .
3. Rozwiązania wszystkich zadań zamieść w miejscu na to przeznaczonym.
4. Pisz czytelnie. Używaj długopisu/pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
5. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.
6. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie będą oceniane.
7. Na tej stronie oraz na karcie odpowiedzi wpisz swój numer PESEL i przyklej naklejkę z kodem.
8. Nie wpisuj żadnych znaków w części przeznaczonej dla egzaminatora.

**Czas pracy:
120 minut**

**Liczba punktów
do uzyskania: 100**

MHM-P1_1P-122

Zadanie 1. (6 pkt)

Po wysłuchaniu trzech fragmentów utworów instrumentalnych wykonaj poniższe polecenie.

Podaj, uwzględniając obsadę wykonawczą i cechy stylu, jakie gatunki reprezentują te utwory, oraz wymień epoki, w których powstały. Nazwę gatunku wybierz spośród podanych.

sonata triowa, sonata skrzypcowa, symfonia, koncert, kwartet smyczkowy

	Gatunek	Nazwa epoki
1.		
2.		
3.		

Zadanie 2. (4 pkt)

Poniższa ilustracja przedstawia fragment zapisu jednego z głosów motetu *In te Domine speravi* Wacława z Szamotuł.

Wacław Szamotuła.

Po wysłuchaniu fragmentu motetu wykonaj polecenia A–D.

A. Nazwij rodzaj techniki imitacyjnej zastosowanej w tym motecie.

.....

B. Nazwij rodzaj harmoniki.

.....

C. Nazwij przedstawioną na ilustracji notację.

.....

D. Podaj wiek, w którym powstał ten motet.

.....

Zadanie 3. (7 pkt)

Prezentowane przykłady muzyczne oparte są na stylizowanych tańcach. Po wysłuchaniu utworów wykonaj polecenia A i B.

A. Podaj nazwę tańca, który był podstawą stylizacji, oraz stulecie, w którym powstał utwór prezentowany w przykładzie.

Przykład	Nazwa tańca	Stulecie
1.		
2.		
3.		

B. Podaj nazwę kraju, z którego wywodzi się każdy z tych tańców.

1. 2. 3.

Zadanie 4. (1 pkt)

Przeczytaj uważnie poniższy opis, a następnie podaj imię i nazwisko kompozytora, o którym mowa w cytowanym tekście.

Twórczość [...] odegrała poważną rolę w rozwoju zarówno węgierskiej, jak i europejskiej muzyki XX wieku. [...] odkrył autentyczny folklor węgierski, usunięty w cień przez muzykę cygańską i wykorzystywał go w swojej twórczości kompozytorskiej w sposób będący do dziś wzorem dla wielu kompozytorów. Charakterystyczne cechy muzyki [...] to harmonika wyzwolona z więzów systemu funkcyjnego, z uprzywilejowaniem silnie dysonujących interwałów sekundy, kwarty, septymy oraz żywiołowy, motoryczny rytm.

Imię i nazwisko kompozytora

Zadanie 5. (3 pkt)

A. Wskaż dwie wybrane przemiany stylistyczne, jakim podlegał madrygał w XVI wieku.

1.
2.

B. Podaj nazwisko jednego z włoskich madrygalistów tego czasu.

.....

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	1.	2.	3.	4.	5.
	Maks. liczba pkt	6	4	7	1	3
	Uzyskana liczba pkt					

Zadanie 6. (4 pkt)

Przykłady nutowe przedstawiają dwa fragmenty (początkowy i końcowy) I części *Koncertu fortepianowego Es-dur KV 271* Wolfganga Amadeusa Mozarta.

1. Początek koncertu

The image shows the beginning of the first movement of Mozart's Piano Concerto in E-flat major, KV 271. The score is for a full orchestra and piano. The tempo is marked 'Allegro.' and the dynamics range from 'a2.' to 'f'. The score shows the initial entries of the woodwinds and the piano accompaniment.

A. Przeanalizuj zapis początkowego fragmentu koncertu i wyjaśnij, dlaczego początek tego koncertu odbiega w swej budowie od modelu klasycznego.

.....

.....

.....

B. Wymień dwa inne koncerty różnych kompozytorów, których początek ma podobne ukształtowanie.

1.

2.

2. Zakończenie I części koncertu

Oboi.

Corni

Piano.

Violino I.

Violino II.

Viola.

Violoncello e Basso.

TUTTI.

C. Przeanalizuj zapis zakończenia I części koncertu i wyjaśnij, co wykonuje solista w czasie pauzy z fermatą w partii orkiestry.

.....

Zadanie 7. (4 pkt)

Najkunsztowniejszym przejawem greckiej sztuki synkretycznej był dramat.

A. Na poniższej liście podkreśl imiona autorów antycznych tragedii.

Safona, Sofokles, Eurypides, Pitagoras, Platon, Ajschylos

B. Opisz rolę muzyki w starożytnej tragedii.

.....

.....

.....

.....

.....

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	6.	7.
	Maks. liczba pkt	4	4
	Uzyskana liczba pkt		

Zadanie 8. (2 pkt)

Zamieszczona poniżej ilustracja przedstawia teatr operowy na „Zielonym Wzgórzu” w Bayreuth, zbudowany według projektu kompozytora. Teatr bywa porównywany do „świątyni sztuki” – celu pielgrzymek słuchaczy. Wystawiane tam dzieła stanowiły rodzaj misterium, zdolnego wprowadzić odbiorcę w stan głębokiego poruszenia, bliski *katharsis*.

A. Podaj nazwisko twórcy, dla którego wzniesiono teatr operowy w Bayreuth.

.....

B. Podaj tytuł dzieła, którego wykonanie w ciągu czterech kolejnych wieczorów (na wzór greckiej tragedii) zainauguowało w 1876 roku działalność teatru.

.....

Zadanie 9. (2 pkt)

Na podstawie przytoczonego tekstu podaj nazwisko kompozytora oraz nazwij okres jego twórczości, o którym mowa w cytowanym fragmencie.

[...] wykroczył wyraźnie poza tonalność, lecz od innej strony niż Francuzi [...]. W dalszym ciągu fascynowała go programowość, wyobraźnię jego wciąż zajmowały mity starożytne [...] czy legendy Wschodu [...], zaś niezapomniane wrażenia z podróży sycylijskiej zawarł w pełnej miejscami wręcz bizantyjskiego przepychu muzycznego, ukończonej już po wojnie operze „Król Roger” [...].

Kompozytor

Nazwa okresu twórczości

Zadanie 10. (4 pkt)

Twórczość Johanna Sebastiana Bacha związana jest z różnymi miastami Niemiec. Podaj nazwę miasta, w którym kompozytor tworzył w ostatnim okresie swojego życia, oraz wymień trzy formy (gatunki), jakie wtedy komponował.

Nazwy form (gatunków) wybierz spośród podanych.

opery, msze, koncerty brandenburskie, inwencje, pasje, kantaty religijne,
partity na skrzypce solo

Nazwa miasta

Formy (gatunki)

1. 2. 3.

Zadanie 11. (6 pkt)

A. Uzupełnij tabelę, wpisując przy każdym z podanych tytułów symfonii nazwisko jej kompozytora.

Tytuł symfonii	Kompozytor
A. <i>Turangałila</i>	
B. <i>Fantastyczna</i>	
C. <i>Jowiszowa</i>	
D. <i>Pożegnalna</i>	
E. <i>Klasyczna</i>	

B. Uporządkuj symfonie chronologicznie, zaczynając od tej, która powstała najwcześniej. Obok numerów wpisz odpowiednie litery.

1. 2. 3. 4. 5.

Zadanie 12. (3 pkt)

Uzupełnij tekst, wstawiając w miejsca wykropkowane imię i nazwisko kompozytora, liczbę skomponowanych przez niego psalmów w polskim przekładzie tekstu oraz imię i nazwisko autora tego przekładu.

Z katolickiego środowiska pochodzą *Melodie na Psalterz polski* skomponowane przez, znane z wydania, jakie ukazało się w 1580 roku w Krakowie. Dzieło zawiera opracowanych czterogłosowo psalmów w polskim przekładzie, przeznaczonych dla „prostych domaków”, jak zaznaczał kompozytor we wstępie.

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	8.	9.	10.	11.	12.
	Maks. liczba pkt	2	2	4	6	3
	Uzyskana liczba pkt					

Zadanie 13. (2 pkt)

Poniżej przedstawiono fragment współczesnej partytury.

The image shows a musical score for a string quartet and woodwinds. The dynamics are marked as *p*, *ff*, and *fff*. Performance instructions include *div. nv* and *div. nv*. The score includes staves for Violin I (VI 13-24), Violin II (vI 1-4, 5, 6), Viola (VC 1-8), and Violoncello (vb 1-6). Fingerings and bowings are indicated throughout the score.

A. Podaj nazwę wielodźwięków, które dominują w przedstawionym fragmencie.

.....

B. Podkreśl rok, w którym po raz pierwszy użyto takie wielodźwięki.

1910, 1930, 1950, 1970

Zadanie 14. (2 pkt)

Podaj dwa znaczenia włoskiego terminu „stretto”.

1.

.....

2.

.....

Zadanie 15. (3 pkt)

Poniżej przedstawiono zapis fragmentu znanego średniowiecznego śpiewu, którego tekst wielokrotnie opracowywany był w muzyce następných epok.

R E-qui- em • ae- tér- nam do- na e- is
Dómi- ne : et lux perpé- tu- a lú- ce- at
e- is. Ps. Te de- cet hymnus, De- us, in Si- on; et ti- bi
reddé- tur vo- tum in Ie- rú- sa- lem. Ant. Réquiem.

A. Podaj nazwę notacji choralowej zastosowanej w przedstawionym fragmencie.

.....

B. Określ zastosowanie tego śpiewu w liturgii.

.....

C. Podaj wiek, z którego pochodzi pierwsze wielogłosowe opracowanie tej liturgii.

.....

Zadanie 16. (2 pkt)

Wśród koncertów fortepianowych znajduje się kilka napisanych dla pianisty Paula Wittgensteina, który stracił prawą rękę podczas I wojny światowej.

Podkreśl nazwiska kompozytorów, którzy napisali koncert na lewą rękę.

Béla Bartók, Maurycy Ravel, Igor Strawiński, Sergiusz Prokofiew, Olivier Messiaen

Zadanie 17. (1 pkt)

Nie tylko symfonie Josepha Haydna są opatrzone charakterystycznymi tytułami, ale też dwa cykle jego kwartetów smyczkowych. Podaj tytuł jednego z tych cykli.

.....

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	13.	14.	15.	16.	17.
	Maks. liczba pkt	2	2	3	2	1
	Uzyskana liczba pkt					

Zadanie 18. (5 pkt)

Szkoły kompozytorskie działające w różnych okresach historycznych wypracowały charakterystyczne dla siebie techniki kompozytorskie.

A. Przyporządkuj wymienione techniki (A–F) odpowiednim szkołom kompozytorskim (1–5).

1. Szkoła wenecka	A. technika przetworzeniowa
2. Szkoła darmsztadzka	B. technika fauxbourdon
3. Paryska szkoła Notre-Dame	C. technika serialna
4. Szkoła mannheimska	D. technika polichóralna
5. Szkoła burgundzka	E. technika aleatoryczna
	F. technika organalna

1. 2. 3. 4. 5.

B. Uporządkuj chronologicznie podane szkoły kompozytorskie, zaczynając od tej, która działała najwcześniej. Wpisz w tabeli odpowiednio numery 1–5.

Szkoły kompozytorskie	Kolejność
Szkoła wenecka	
Szkoła darmsztadzka	
Paryska szkoła Notre-Dame	
Szkoła mannheimska	
Szkoła burgundzka	

Zadanie 19. (3 pkt)

Rozstrzygnij, czy poniższe definicje są prawdziwe, czy fałszywe. Wpisz we właściwych miejscach tabeli słowo *prawda*, jeśli definicja jest prawdziwa, lub *fałsz*, jeśli definicja jest fałszywa.

Antyfona to rodzaj śpiewu gregoriańskiego, opartego na krótkich tekstach sylabicznych, wykonywanego przed i po psalmie.	
Sekwencja stanowiła pierwotnie rodzaj tropu wprowadzonego na melizmatach śpiewu Alleluja.	
Głos zaczerpnięty z chorału gregoriańskiego w organum paralelnym nazywano vox organalis.	

Zadanie 20. (2 pkt)

W większości swych symfonii Ludwig van Beethoven zastąpił menueta scherzem.

A. Wymień jedną z symfonii Beethovena, w której występuje menuet.

.....

B. Wymień jedną z symfonii Beethovena, w której pojawia się scherzo.

.....

Zadanie 21. (2 pkt)

Ilustracja przedstawia jedną z odmian lutni. Instrument ten w epoce baroku często wchodził w skład grupy realizującej partię basso continuo.

A. Podaj nazwę tego instrumentu.

.....

B. Wymień dwa inne instrumenty wykorzystywane w ramach grupy basso continuo jako instrumenty fundamentalne.

1. 2.

Zadanie 22. (2 pkt)

John Cage jest uważany za twórcę aleatoryzmu. Przedstaw sposób wykorzystania techniki aleatorycznej w wybranym jego utworze.

.....
.....
.....
.....

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	18.	19.	20.	21.	22.
	Maks. liczba pkt	5	3	2	2	2
	Uzyskana liczba pkt					

Zadanie 23. (4 pkt)

A. Do podanych tytułów uwertur koncertowych (1–4) przyporządkuj nazwiska ich kompozytorów (A–E).

1. *Akademicka*
2. *Bajka*
3. *Rok 1812*
4. *Hebrydy*

- A. Sergiusz Prokofiew
- B. Johannes Brahms
- C. Stanisław Moniuszko
- D. Feliks Mendelssohn
- E. Piotr Czajkowski

1. 2. 3. 4.

B. Podaj nazwisko kompozytora, który komponował pierwsze uwertury koncertowe.

.....

Zadanie 24. (3 pkt)

Wczesne utwory Krzysztofa Pendereckiego charakteryzują się poszukiwaniem nowych brzmień poprzez rozszerzanie środków artykulacyjnych, w szczególności w grupie instrumentów smyczkowych i perkusyjnych.

A. Wymień dwa tytuły utworów, które reprezentują ten okres twórczości.

1.
2.

B. Podaj nazwę techniki kompozytorskiej, której charakterystyczną cechą jest kreowanie nowych jakości brzmieniowych.

.....

Zadanie 25. (2 pkt)

Forma symfonii zwykle ujęta jest w cztery kontrastujące ze sobą części. Wymień dwie symfonie o innej budowie cyklu i podaj nazwiska ich twórców.

Symfonia	Kompozytor

Zadanie 26. (2 pkt)

Przedstaw genezę fugi, podając epokę, w której powstała, i jedną z form instrumentalnych, z których się wywodzi.

.....

BRUDNOPIS